

Warszawa, dnia 28 lutego 2012 r.

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

DLP-II -4190-2/12

Pan

Piotr Zientarski

Przewodniczący Komisji Ustawodawczej

Senatu Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Przewodniczący

W nawiązaniu do pisma Nr BPS/KU-034/43/1/12 z dnia 27 stycznia 2012 r., dotyczącego *projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego, ustawy - Prawo bankowe, ustawy o Banku Gospodarstwa Krajowego oraz ustawy o funduszach inwestycyjnych (druk senacki Nr 43)*, uprzejmie przedstawiam następujące stanowisko.

Przedłożony projekt ustawy ma służyć – jak wskazano w uzasadnieniu - realizacji wyroków Trybunału Konstytucyjnego z dnia 15 marca 2011 r. (sygn.. akt P 7/09) oraz z dnia 11 lipca 2011 r. (P 1/10).

W orzeczeniu z dnia 15 marca 2011 r. Trybunał Konstytucyjny uznał za niezgodny z art. 2, art. 32 ust. 1 zd. 1 i art. 76 *Konstytucji RP* przepis art. 95 ust. 1 *Prawa bankowego* (Dz. U. z 2002 r. Nr72, poz. 665, z późn. zm.), w zakresie, w którym przyznaje on – w związku z art. 244 § 1 i art. 252 *Kodeksu postępowania cywilnego* - charakter dokumentu urzędowego księgom rachunkowym banków i wyciągom z tych ksiąg w odniesieniu do praw i obowiązków wynikających z czynności bankowych w postępowaniu cywilnym prowadzonym przeciwko konsumentom. W uzasadnieniu wyroku Trybunał Konstytucyjny stwierdził, że w innych systemach prawnych nie przyznaje się szczególnej mocy dowodowej dokumentom wystawianym przez banki. W postępowaniu cywilnym w krajach o rozwiniętej gospodarce rynkowej pozostają one dokumentami prywatnymi i nie mają

mocy prawnej dokumentów urzędowych. Oceniając z punktu widzenia zasady równości omawiane zagadnienie Trybunał podkreślił, że nie ma wystarczającego uzasadnienia dla utrzymywania mocy dokumentu urzędowego ksiąg rachunkowych banku i wystawionych na ich podstawie wyciągów w stosunku do konsumentów, przede wszystkim dlatego, że utrudnia to przeprowadzenie dowodu nieistnienia dochodzonego przez bank roszczenia bądź innej wysokości takiego roszczenia.

Z kolei w orzeczeniu z dnia 11 lipca 2011 r. Trybunał Konstytucyjny uznał za niezgodny z art. 2, art. 32 ust. 1 zd. 1 i art. 76 *Konstytucji RP* przepis art. 194 ustawy z dnia 27 maja 2004 r. *o funduszach inwestycyjnych* (Dz. U. Nr 146, poz. 1546, z późn. zm.), w części, w jakiej nadaje on moc prawną dokumentu urzędowego księgom rachunkowym i wyciągom z tych ksiąg funduszu sekurytyzacyjnego w postępowaniu cywilnym prowadzonym wobec konsumenta. W uzasadnieniu wyroku wskazano, że konsekwencje nadania mocy prawnej tym dokumentom w postępowaniu cywilnym w największym stopniu obciążają pozwanego konsumenta. Przywilej ten powoduje, że pozycja prawna konsumenta w postępowaniu cywilnym ulega dodatkowemu osłabieniu w sporze z wysoko wyspecjalizowanym podmiotem profesjonalnym. Trybunał podkreślił jednocześnie, że z uwagi na brak konstytucyjnego uzasadnienia dalszego funkcjonowania w systemie prawnym takiego przywileju dla wysoce specjalistycznych podmiotów rynku kapitałowego, właściwe byłoby wprowadzenie przez ustawodawcę odpowiednich całościowych zmian w ustawie o funduszach inwestycyjnych i odpowiednich zmian w prawie bankowym.

W senackim projekcie ustawy proponuje się w ogóle pozbawić dokumenty bankowe i dokumenty funduszy sekurytyzacyjnych mocy dokumentów urzędowych, a więc nie tylko w odniesieniu do konsumentów (co już uczynił Trybunał Konstytucyjny w powołanych wyżej wyrokach), lecz także wobec innych podmiotów, w tym przedsiębiorców. Nadal dokumenty te będą mogły stanowić podstawę do dokonania wpisów w księgach wieczystych.

Co do zasady kierunek zmian wynikający z projektu należy uznać za właściwy. Nie ma wystarczającego uzasadnienia dla utrzymywania szczególnej mocy dowodowej przedmiotowych dokumentów w stosunku do przedsiębiorców przede wszystkim dlatego, że przeprowadzenie dowodu nieistnienia dochodzonego przez

bank lub fundusz sekurytyzacyjny roszczenia bądź innej wysokości takiego roszczenia jest szczególnie utrudnione. Chodzi o tzw. dowód negatywny, tzn. wykazanie stanu innego niż wynika z treści dokumentu, co może być dokonane często jedynie z pewnym prawdopodobieństwem.

Proponowana w projekcie ustawy zmiana Kodeksu postępowania cywilnego polegająca na uchyleniu przepisu § 3 w art. 485, który umożliwia wydanie nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym, jeżeli bank dochodzi roszczenia na podstawie wyciągu z ksiąg bankowych oraz dowodu doręczenia dłużnikowi pisemnego wezwania do zapłaty, została uzasadniona przez projektodawcę tym, że również i ten przepis uprzywilejowuje banki poprzez ułatwienia podmiotowe w ramach postępowania nakazowego.

Można jedynie zauważyć, że w związku z proponowanym ograniczeniem możliwości dochodzenia roszczeń przez banki w postępowaniu nakazowym może dojść do zwiększenia liczby spraw rozpoznawanych w postępowaniu procesowym zwykłym lub upominawczym.

Pragnę poinformować, że przedłożony projekt ustawy został przedłożony do zaopiniowania także Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Cywilnego, która nie zgłosiła zastrzeżeń.

Z pokania niemi

---

z upoważnienia
MINISTRA SPRAWIEDLIWOSCI

Grzegorz Wdtejko
PODSEKRETARZ STANU